

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2021r.

Opinia Ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw

Przedłożony do zaopiniowania projekt Ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw jest dokumentem złożonym. Dotyczy wielu zakresów zmian oraz kilku różnych ustaw. Przygotowana opinia odnosi się zatem kolejno do poszczególnych ustaw i zawiera wyszczególnienie projektowanych obszarów zmian, odpowiednio z podziałem na zmiany: 1/ zaopiniowane pozytywnie, 2/ zaopiniowane negatywnie wraz z uzasadnieniem opinii negatywnej.

Propozycje zmian w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

W odniesieniu do projektowanych zmian dotyczących wprowadzenia nowych regulacji oraz modyfikacji dotychczasowych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe **pozytywnie** opiniujemy rozwiązania dotyczące:

1/ wprowadzenia możliwości tworzenia szkół filialnych przez publiczne szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne, która to możliwość stosowana „w sytuacji wyjątkowej” wynikającej „wyłącznie z istotnych trudności w dostępie do kształcenia artystycznego, ze względu na istniejącą sieć szkół artystycznych danego typu funkcjonujących w danym regionie” (art. 88 ust. 2 b, art. 68 ust. 8, art. 113 pkt 3a)

2/ modyfikacji przepisów regulujących działalność oddziałów przygotowania wojskowego oraz rekrutację do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej wynikających z faktu, że „absolwenci ww. wskazanych szkół i oddziałów, w przypadku podjęcia przez nich decyzji o współpracy z Siłami Zbrojnymi RP, muszą spełniać wymogi kwalifikacyjne niezbędne do podjęcia służby wojskowej” (art. 28a, art. 53, art. 97 ust. 3, art. 109 ust. 1, art. 143 ust. 1, art. 150 ust. 1)

3/ wprowadzenia rozwiązań dotyczących zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość „w przypadku zawieszenia zajęć w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce na podstawie przepisów w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, przepisów wydanych na podstawie art. 32 ust 11 lub art. 47 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe” jednocześnie przy założeniu, iż „minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia wymagania dotyczące prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz warunki, sposób i tryb organizowania tych zajęć, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia realizacji podstaw programowych obowiązujących na danym etapie edukacyjnym i ramowych planów nauczania dla danego typu szkoły, a także zapewnienia wysokiej jakości oraz właściwego przebiegu kształcenia” (art. 125a oraz art. 173a)

4/ modyfikacji rozwiązań w zakresie nadzoru pedagogicznego:

Pozytywnie opiniujemy:

- możliwość wezwania dyrektora szkoły lub placówki do wyjaśnienia przyczyn niezrealizowania zaleceń organu sprawującego nadzór pedagogiczny (art. 55 ust. 6a)
- w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny wyjaśnień dyrektora szkoły lub placówki dotyczących przyczyn niezrealizowania zaleceń organu sprawującego nadzór pedagogiczny lub upływu terminu przekazania tych wyjaśnień możliwość wyznaczenia dyrektorowi szkoły lub placówki ostatecznego terminu realizacji sformułowanych zaleceń (art. 55 ust. 6b)
- możliwość wystąpienia organu sprawującego nadzór pedagogiczny do organu prowadzącego szkołę lub placówkę z wnioskiem o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia (art. 55 ust. 6c)
- w przypadku szkoły lub placówki możliwość odwołania dyrektora szkoły lub placówki przez właściwego ministra w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia (art. 55 ust. 6d)
- obowiązek odwołania dyrektora szkoły lub placówki przez organ prowadzący szkołę lub placówkę na wniosek organu sprawującego nadzór pedagogiczny (art. 55 ust. 6e)
- możliwość wygaśnięcia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły w przypadku, gdy organ prowadzący szkołę lub placówkę nie odwoła dyrektora szkoły lub placówki na wniosek organu sprawującego nadzór pedagogiczny (art. 55 ust. 6f).

Proponowane zapisy w art. 55 ust. d-f dopełniają istniejące rozwiązania prawne wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego. Istniejąca luka prawna dotycząca wykonania zaleceń organu sprawującego nadzór pedagogiczny, umożliwia de facto niewykonanie zaleceń pokontrolnych przez dyrektora szkoły lub placówki bez żadnych konsekwencji prawnych. Aktualnie procedura kontroli może obejmować następujące elementy:

- po przeprowadzeniu kontroli kontrolujący sporządza protokół kontroli (par. 16 ust.1 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.)
- dyrektor szkoły otrzymuje jeden z dwóch jednobrzmiących protokołów kontroli (par. 16 ust.2 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.)
- dyrektor szkoły może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od jego otrzymania wyjaśnienia dotyczące przyczyn odmowy (par. 17 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.)
- dyrektor szkoły lub placówki w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli (par. 18 ust.1 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.)
- w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń organ sprawujący nadzór pedagogiczny może zarządzić przeprowadzenie dodatkowych czynności kontrolnych (par. 18 ust. 2 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.)
- w przypadku stwierdzenia zasadności zgłoszonych zastrzeżeń organ sprawujący nadzór pedagogiczny dokonuje zmian w protokole kontroli i przekazuje go dyrektorowi szkoły lub placówki (par 18 ust. 3 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.)
- w przypadku nieuwzględnienia całości lub części zgłoszonych zastrzeżeń organ sprawujący nadzór pedagogiczny sporządza pisemne stanowisko wobec zastrzeżeń i przekazuje je dyrektorowi szkoły

lub placówki w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania zastrzeżenia (par. 18 ust. 4 Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r.).

Istniejąca procedura nie przewiduje zatem żadnej możliwości działania instytucji sprawującej nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy dyrektor szkoły lub placówki, pomimo uznania za bezzasadne sformułowanych przez niego zastrzeżeń do protokołu kontroli, nie wykonuje sformułowanych w tym protokole zaleceń. Wprowadzenie nowych przepisów (6a-h) do art. 55 ustawy jest zatem uzupełnieniem już istniejącego stanu prawnego, w którym to stanie prawnym działalność publicznych szkół i placówek oświatowych podlega nadzorowi kuratora oświaty jako organu wchodzącego w skład administracji zespolonej w województwie, który w imieniu wojewody wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty na obszarze województwa.

5/ modyfikacji rozwiązań w zakresie składu komisji konkursowej powoływanej w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki (zespołu szkół lub placówek), w tym na stanowisko dyrektora nowo zakładanej szkoły lub placówki (nowo zakładanego zespołu szkół lub placówek) (art. 63 ust. 14 pkt 2-3)

6/ wprowadzenia możliwości odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w związku ze złożeniem przez niego rezygnacji, w terminie uzgodnionym przez tego nauczyciela oraz organ właściwy do jego powołania (art. 66 ust. 1 pkt 1)

7/ modyfikacji rozwiązań w zakresie procedury likwidacji szkoły (art. 89)

8/ modyfikacji rozwiązań w zakresie tworzenia zespołu szkół lub placówek (art. 91)

9/ modyfikacji rozwiązań w zakresie arkusza organizacji szkoły i przedszkola w tym włączenia w opiniowanie arkusza rady pedagogicznej szkoły lub przedszkola, którego arkusz dotyczy (art. 110)

10/ modyfikacji rozwiązań w zakresie wzmocnienia nadzoru nad szkołami niepublicznymi (art. 169, art. 172a, art. 173a, art. 175a, art. 179, art. 180)

Negatywnie opiniujemy:

1/ zmiany w organizacji indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania oraz kształcenia dzieci i młodzieży przebywających w podmiotach leczniczych (art. 127 oraz art. 128),

Uzasadnienie opinii negatywnej:

Planowana „możliwość wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w realizacji indywidualnego obowiązkowego wychowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania” powinna być zastrzeżona do wykorzystywania **w szczególnie uzasadnionych przypadkach**, ponadto powinna następować nie tylko na wniosek rodziców dziecka i w porozumieniu z organem prowadzącym, ale także np. po uzyskaniu w tym zakresie pozytywnej opinii działającego w poradni psychologiczno-pedagogicznej w tym poradni specjalistycznej zespołu orzekającego o potrzebie indywidualnego

rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania oraz kształcenia dzieci i młodzieży przebywających w podmiotach leczniczych jak też potwierdzenie dyrektora przedszkola lub szkoły potwierdzającego posiadanie przez dziecko technicznych możliwości realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego czy indywidualnego nauczania (komputera, stałego łącza internetowego wysokiej jakości oraz umiejętności lub posiadania pomocy innych osób w zakresie ich obsługi itd.).

2/ modyfikacji rozwiązań w zakresie powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz powoływania na ww. stanowisko (art. 62 ust. 2, art. 63 ust. 21, art. 63 ust. 12)

3/ modyfikacji rozwiązań w zakresie odwoływania nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz innego stanowiska kierowniczego w szkole lub placówce (art. 66 ust 1 pkt 2)

4/ modyfikacji rozwiązań w zakresie oceny pracy dyrektora szkoły (art. 6a ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 – Karta Nauczyciela)

Uzasadnienie opinii negatywnej (pkt 2 - 4):

W świetle obowiązującego prawa dyrektor szkoły to najszerzej ujmując kierownik jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego. Dlatego też organ prowadzący szkołę lub placówkę powinien zachować wszystkie przysługujące mu dotychczas uprawnienia w zakresie powoływania, odwoływania, zawieszania oceny pracy dyrektora szkoły lub placówki. Obowiązek zwrócenia się organu prowadzącego szkołę lub placówkę do organu sprawującego nadzór pedagogiczny o opinię o kandydacie na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki nie powinien ulec zmianie.

Propozycje zmian w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

W odniesieniu do projektowanych zmian dotyczących wprowadzenia nowych regulacji oraz modyfikacji dotychczasowych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty **pozytywnie** opiniujemy rozwiązania dotyczące:

1/ doprecyzowania warunków jakie powinien spełniać podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego jako narzędzia spełniającego cel poznawania, porządkowania i utrwalania nowych treści edukacyjnych, nie zaś przygotowywania się do przystąpienia do prowadzonego w określonej formule egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego. Podręcznik szkolny nie powinien być bowiem w żadnym stopniu uzależniony od (zmieniającego się) sposobu zdawania tego rodzaju egzaminów. Tym bardziej, że ten cel doskonale mogą realizować przygotowywane repetytoria i inne edukacyjne materiały powtórzeniowe (art. 22ao)

2/ wprowadzenia możliwości zwolnienia ucznia zawodowej szkoły ponadpodstawowej przez dyrektora tejże szkoły z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w przypadku, gdy uczeń pracuje już w tym zawodzie, „w części, analogicznie, jak to ma miejsce w przypadku branżowych szkół II stopnia oraz szkół policealnych” (art. 44d oraz art. 44zzk),

3/ „usprawnienia procedury organizowania egzaminu zawodowego dla osób, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez podmioty spoza systemu oświaty, a także zabezpieczenia interesu osób podejmujących kształcenie na kursach prowadzonych przez takie podmioty” (art. 44 d, ust. 2a w art. 44zzk),

Propozycje zmian w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej

W odniesieniu do projektowanych zmian dotyczących wprowadzenia nowych regulacji oraz modyfikacji dotychczasowych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej **pozytywnie** opiniujemy rozwiązania dotyczące:

1/ zwiększenia „zakresu danych zbieranych w Systemie Informacji Oświatowej o zadania szkoły lub placówki wobec uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka” z uwagi na korzyści dla „polityki oświatowej państwa na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym ukierunkowanej na zapewnienie wysokiej jakości kształcenia wszystkim uczniom, w tym uczniom posiadającym zwiększone potrzeby w zakresie wsparcia” (art.12, art. 13, art. 14)

2/ wprowadzenia zmian doprecyzowujących (art. 3 ust. 2 pkt 3)

Negatywnie opiniujemy rozwiązania dotyczące:

1/ umożliwienia pozyskania danych osobowych i dziedzinowych nauczycieli przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu prowadzenia analiz związanych m.in. ze skutkami epidemii.

Uzasadnieniem opinii negatywnej jest fakt, iż dane dotyczące przyczyn nieobecności nauczycieli posiada organ prowadzący szkołę lub placówkę i na tym poziomie mogą one być poddawane wszelkim analizom. Nie ma wystarczających podstaw, aby dane te były wprowadzane do SIO, zwłaszcza, iż są to dane dotyczące stanu zdrowia poszczególnych osób, które mają prawo zachowania w tym zakresie tajemnicy. Ponadto nauczyciele byłiby zdaje się jedyną grupą zawodową poddana takiemu „badaniu” co również budzi poważne i uzasadnione wątpliwości o zasadność tego rodzaju „wyróżnienia” (art. 66b),

KRUPed

KONFERENCJA REKTORÓW
UCZELNI PEDAGOGICZNYCH

Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych

Przewodnicząca

dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS

Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

Propozycje zmian w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe

W odniesieniu do projektowanych zmian dotyczących wprowadzenia nowych regulacji oraz modyfikacji dotychczasowych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe **pozytywnie** opiniujemy rozwiązania dotyczące:

1/ zmiany dotyczącej zobowiązania organów prowadzących szkoły podstawowe, w których zorganizowano oddziały przedszkolne, do dostosowania lokali, w których zorganizowano te oddziały, do warunków określonych w rozporządzeniu do dnia 31 sierpnia 2024 r. (art. 304),

KRUPed

KONFERENCJA REKTORÓW
UCZELNI PEDAGOGICZNYCH

Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych

Przewodnicząca

dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS

Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

Propozycje zmian w ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

W odniesieniu do projektowanych zmian dotyczących wprowadzenia nowych regulacji oraz modyfikacji dotychczasowych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw **pozytywnie** opiniujemy rozwiązania dotyczące:

1/ wydłużenia okresu realizacji pierwszego szkolenia branżowego nauczycieli kształcenia zawodowego (art. 143a).

Przewodnicząca Konferencji Rektorów Uczelni Pedagogicznych

dr hab. Barbara Marcinkowska, prof APS